

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 1 • NR 7 • 1963

Tre nye statsvåbener
Af Sven Tito Achen

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Tre nye Statsvåbener

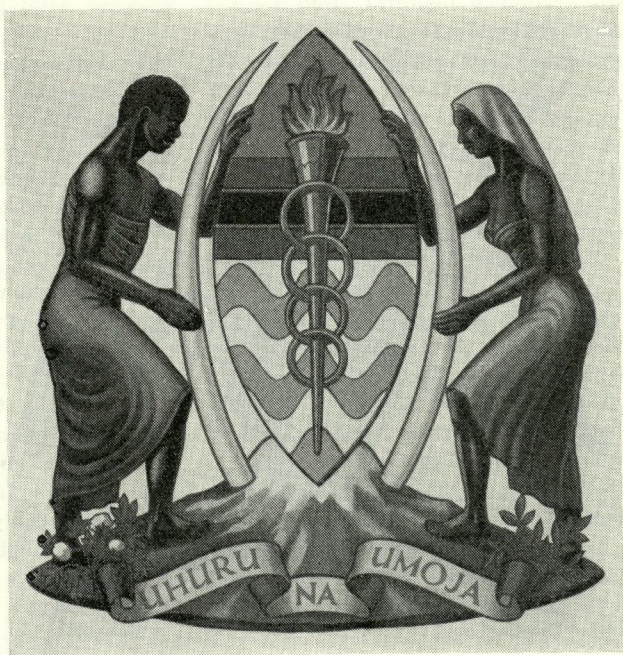
Af *Sven Tito Achen*

AF DE MANGE nye stater, som i disse år ser dagens lys, synes de tidligere britiske kolonier at være dem, som har bedst orden i deres ting, herunder heraldikken. Samtidig med deres uafhængighed har de i reglen ikke blot et flag, men også *et våben* parat, og dette våben er oftest i forvejen gransket og godkendt af *College of Arms* i London. Normalt sørges der tillige for en omfattende spredning (til presse, offentlighed og udenrigstjeneste) af afbildninger af det nye våben, evt. sammen med en blasonering og en forklaring af våbenets indhold.

Dette er prisværdigt, næsten *for* pris-

værdigt. De heraldiske forbilleder som disse nye nationer har haft for øje og som de nu danner deres egen heraldik efter, har nemlig i reglen langt fra været gode; somme tider har de været direkte usle. Den koloniale heraldik, også i de britiske kolonier, har oftest været uopfindsom, overfyldt, naturalistisk, ynkelig både i indhold og udformning. I vort århundrede øgedes ganske vist interessen for heraldik, og smagen blev noget bedre, men om de resulterende våbener kan man alligevel sige, at de som oftest blot var dårlige på en ny måde. Hvor ældre tiders kolonial-våbener var tankeløse, var de nyere fortænkte. De var tyngtet af sym-

Tanganyika. Øverste felt: rødt, mellemste: grønt med en guldkantet sort bjælke, nederste: sølv og blå bølger. Ringe og fakkell: guld. Skjoldholdernes klædebon: grønt. Kvindens hovedklæde: guld. Ved mandens fødder en bomuldsbusk med hvide blomster; ved kvindens, en kaffebusk med røde bær. Bjerget er Kilimanjaro.

bolik; der skulle så meget med, der skulle tages hensyn til så mange. Resultatet blev våbener, som var karakterløst tænkte og karakterløst udførte. Originalitet, klarhed, skønhed så man ikke meget til.

Det er åbenbart svært for de nye stater at gøre dette bedre. De nydannede våbener for de tre selvstændige afrikanske og vestindiske stater, som vises her, virker ved første øjekast ganske pæne, men det er fordi vi er ved at miste smagen for god heraldik. Et rigtigt våben er *et signal!* Men i disse tre våbener er der intet signal, og navnlig er der intet *afrikansk* eller *caraibisk* signal. Det ene skjold holdes ganske vist af to afrikanere, de andre to af eksotiske dyr, men både mennesker og dyr (og alt andet!) er tegnet europæisk, oven i købet når Europa er kedeligst. Det hele er tamt, friseret, småborgerligt.

Vi véd, at vestindieren har sin egen stil, og den sorte mand *sin*. Men i disse våbener har de ikke givet sig til kende.

Jo, på et enkelt punkt har de to afrikanske våbener dog skabt noget karakterfuldt nyt: selve våbenfeltet er ikke det konventionelle europæiske ridderskjold, men er formet som den lokale sorte krigers skindbetrukne skjold. Hvis man i Uganda og Tanganyika havde haft mod til også at vrage fakkell, ringe, bølger og det øvrige symbol-inventar (med seks farver i ét skjold!), og i stedet havde ladet sig inspirere også af *figurerne* på sine nationale skjolde, kunne man måske have lagt grunden til en ung afrikansk heraldik, som ikke stod tilbage for den europæiske heraldik, da *den* var ung.

Om det symbolske indhold i Tanganyikas og Ugandas våbener kan jeg ikke oplyse andet, end hvad enhver selv kan slutte sig til. Krontranen var

Uganda. Skjoldhoved: bølget af blåt og sølv. Hovedfelt: sort, med guld sol og guld eller naturligt farvet tromme. Dexter skjoldholder: muligvis en grantgazelle, sinister: en krontrane. På fodstykket: en kaffekvist (?) med bær og en bomuldskvist med hvide blomster.

Trinidad & Tobago. Sølv sparre mellem sort og rødt. Guld kolibrier og guld karaveller med sølv sejl, røde mantuakors.

Guld hjelm, rødt og sølv hjelmklæde. Kokospalme med guld stamme og nødder, grønne blade; guld skibsrat. Dexter skjoldholder: en rød ibis, sinister: en cocrico-fugl, grålig med rødgrønne vinger.

»badge« for Uganda allerede i landets kolonitid (Tanganyika førte dengang et girafhoved).

I Trinidad & Tobagos våben symboliserer karavellerne Columbus, som opdagede øerne i 1498 og gav den største af dem navnet »Tre-enigheden« efter tre iøjnefaldende bjergtoppe (se fodstykket, dexter). Den røde ibis, *Eudocimus ruber* (L.), er Trinidads nationale fugl, og cocrico-fuglen, *Ortalis r. ruficauda* (Jardine), Tobagos. Bortset fra sporadisk forekomst i Sydamerikas fastland findes de to fuglearter i hele verden kun på disse øer, og kun på hver sin. Uanset hvad man vil mene om våbenet, må det dog medgives, at det er bedre end det miniaturmaleri af bjerge, huse, hav og skibe, som udgjorde øernes våben før selvstændigheden.

Tanganyika blev selvstændigt december 1961, Trinidad & Tobago august 1962, Uganda oktober 1962. Alle tre stater er stadig tilknyttet Commonwealth. Jeg skylder Udenrigsministeriet tak for at have lånt mig tegningerne af Tanganyikas og Ugandas våbener. Oplysningerne vedrørende Trinidad & Tobagos våben er venligt tilstillet Heraldisk Tidsskrift af to medlemmer af Heraldisk Selskab.

De tre staters flag ser ud som følger: *Tanganyika*, grønt, heri en sort vandret bjælke med gule kanter (altså som i våbenets midterste felt). *Uganda*: seks vandrette striber, sort, gult, rødt, sort, gult, rødt; i midten en hvid cirkel med en krontrane. *Trinidad & Tobago*: rødt, heri en sort skråbjælke med hvide kanter.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.